

*Т.М. Колпакова, Т.О. Чумаченко, Т.І. Тонкошкур,
Т.Є. Макскуль, Л.С. Махота, Г.С. Головачак, Г.Б. Сухорукова*

ОЦІНКА РИЗИКУ ЗАХВОРЮВАННЯ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Головне управління Держсанепідслужби у Харківській області, м. Харків,
Харківський національний медичний університет, м. Харків,
ДУ "Харківський обласний лабораторний центр Держсанепідслужби України", м. Харків*

В Харківській області на виконання законодавчих документів України впроваджено інфекційний контроль за туберкульозом в лікувально-профілактичних установах. Однією із головних його задач в умовах значного поширення захворювань серед населення є зниження професійної захворюваності медичних працівників на туберкульоз.

Мета: визначення ризику захворювання на туберкульоз працівників лікувально-профілактичних установ Харківського регіону.

Матеріали і методи. У роботі застосований метод епідеміологічного аналізу, використано дані моніторингу захворюваності на туберкульоз в Харківській області у 2004–2013 роках.

Результати та їх обговорення. Нами проведено аналіз захворюваності на туберкульоз працівників лікувально-профілактичних установ (ЛПЗ) області. Тенденції розвитку епідемічного процесу серед працівників ЛПЗ відповідають таким серед населення, але всі роки, крім 2010 р., інтенсивні показники перевищували показники захворюваності населення в середньому на 20 %. Показники захворюваності медичних працівників поступово знижувались; за період, що аналізується, — в 1,8 рази (серед всього населення — на 45,7%).

За останні 5 років на тлі зменшення розповсюдження туберкульозу у суспільстві ризик захворіти у медпрацівників майже не перевищував ризик для населення (7,1%). Внаслідок майже відсутності професійного контакту зі збудником туберкульозу ризик захворіти у працівників родопомічних установ та ЛПЗ, що обслуговують дитяче населення, вдвічі менший ніж у працівників, що обслуговують доросле населення, та в 1,3 рази менший ніж у пересічних громадян.

За родом професійної діяльності більший ризик щодо зараження туберкульозом мають працівники протитуберкульозних закладів (в 8,3 рази). Ще більший ризик відмічається у працівників туберкульозних стаціонарів (17,5 разів), чому сприяють переуціленість палат, циркуляція у відділеннях полірезистентних штамів збудника. Понад 75% хворих складає середній та молодший медичний персонал, який має тривалий близький контакт з хворими.

У працівників бактеріологічних лабораторій протитуберкульозних закладів ризик захворювання на туберкульоз був більший в 27,8–58,4 разів від населення. Проведення протягом 2006–2010 років реконструкції лабораторій дозволило покращити умови праці співробітників та ліквідувати серед них захворюваність на туберкульоз.

Впровадження інфекційного контролю за туберкульозом у фтизіатричних установах сприяло зниженню ризику професійної захворюваності з 10,5–11,4 разу у 2004–2006 роках до 1,7–6,7 разу у 2011–2013 роках.

Висновки

В умовах епідемії туберкульозу ризик захворювання працівників лікувально-профілактичних установ перевищує ризик захворювання населення.

Більш високий ризик захворювання відмічається у працівників, що частіше контактують з хворими на туберкульоз: працівників установ, що обслуговують доросле населення, а серед них — працівників фтизіатричної служби.

Професійну захворюваність на туберкульоз можливо знизити за умови покращення умов праці медичних робітників, застосування засобів індивідуального захисту та ретельного дотримання правил інфекційного контролю.